

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN MUUTTAVA ROOLI

HAASTEET, JOIHIN ELINTARVIKETEOLLISUUDEN ON LÖYDETTÄVÄ VASTAUKSIA:

1. Brandit vastaan private label – tuotteet

Elintarviketeollisuus on joutunut hyvin lyhyen ajan kuluessa sopeutumaan tosiasiaan, että sen kehittämät merkkituotteet eivät enää vastaakaan asiakkaiden toiveita, vaan kaupan omat merkit valtaavat hyllytilaa. Teollisuus on osin itse aiheuttanut tilanteen: aktiivinen yhteistyö on mahdollistanut pl-kategorian syntymisen ja toisaalta suuret hintaerot brandituotteen ja pl-tuotteen välillä on luonut low-price – markkinan. Teollisuus joutuu päättämään omassa strategiassaan, jatkaako pelkästään omilla merkeillä, jolloin vaarana on volyymin menetys, keskittykö se alihankkijarooliin, joka johtaa vähäiseen neuvotteluasemaan vai yrittääkö se maksimaalisesti hyödyntää valmistuskapasiteettia, jolloin hintadifferointi on vaikeaa. Edellä mainitusta kehityksestä on ilmeinen seuraus, että syntyy isojen yritysten ryhmiä ja pieniä paikallisia valmistajia. Teollisuuden suurin ongelma on, miten kustannetaan riittävä strateginen tutkimus- ja tuotekehitys sekä miten voidaan lisätä aitoa yhteistyötä elintarvikealan sisällä.

2. Kansainvälistymisen pakko

Suomen elintarvikemarkkinat ovat varsin saturoituneet, ja keskittynyt kauppa hankintayhteenliittymineen ja tuonteineen merkitsee vähäistä kasvumahdollisuutta. Elintarvikeyritysten kasvutarve pakottaa yritykset etabloitumaan rajojen ulkopuolelle. Läheiset naapurimaat, lähinnä kuitenkin itä-eteläsuunta, on luontaisin kasvukohde. Merkittävä hidaste on suomalaisen teollisuuden omistusrakenne, joka vielä varsin usein on raaka-aineen tuottajien hallussa. Vaarana on syntyä intressiristiriita, joka kuitenkin on ratkaistavissa erilaisilla omistusrakenteilla. Varsin vähän on kuitenkaan syntynyt aitoja joint venture – yhtiöitä suomalaisten yritysten välillä, mikä mahdollistaisi riskien turvallisemman jakamisen, know how – osaamisen tehokkaamman hyödyntämisen, vahvemman neuvotteluaseman ja monipuolisemman tuotevalikoiman.

3. Teollisuus turvallisuuden takaajana

Kansallisen laatustrategian visio on, että kuluttaja luottaa Suomessa tuotettuihin elintarvikkeisiin, ja suomalaisen elintarviketalouden kilpailukyky on vahva. Elintarviketeollisuus varmistaa osaltaan vision toteutumista pitämällä huolta koko ketjun toimitusvarmuudesta ja kustannustehokkuudesta. Laadulla kilpaileminen ja kuluttajien luottamus ovat priorisoitavia menestystekijöitä, joita vahvistetaan kokonaisvaltaisella laatuaketjuajattelulla. Laatuaketjuajatteluun kuuluu olennaisena tekijänä jäljitettävyyttä. Laatuystävällisyys on kyse koko elintarvikeketjun kilpailukykyvyydestä, jolla saadaan kotimaisuudelle uutta sisältöä. Suuri haaste teollisuudelle on aukoton avoin ketju, josta heikot lenkit on karsittu.